

ประเภทและขอบเขตบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

สำหรับประชาชนคนไทย

ในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙

ที่	บริการที่จะได้รับ	รายละเอียดกิจกรรมที่จะได้รับ (แก้ไข/ปรับปรุง/เพิ่มเติม โดยกระทรวงสาธารณสุข)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	กรมที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
A กลุ่มหญิงตั้งครรภ์ ผู้รับผิดชอบหลัก : กรมอนามัย							
A๑	บริการฝากครรภ์คุณภาพ	- บริการฝากครรภ์คุณภาพตามแนวทางการดูแลหญิงตั้งครรภ์แนวใหม่ของการอนามัยโลกหรือตามที่กรมอนามัยแนะนำ - ประเมินความเสี่ยงตามเกณฑ์ประเมินความเสี่ยงของหญิงตั้งครรภ์ (classifying form) - การฝากครรภ์แต่ละครั้ง จะได้รับการตามองค์ประกอบพื้นฐานการดูแลหญิงตั้งครรภ์ประกอบด้วย ๑) บริการทดสอบการตั้งครรภ์ ๒) การสอบถามข้อมูล ๓) การตรวจร่างกาย ๔) การประเมินสุขภาพจิต ๕) การตรวจทางห้องปฏิบัติการ ๖) การประเมินเพื่อการส่งต่อ ๗) การจัดให้มีการดูแลรักษา ๘) การให้คำแนะนำ ถามและตอบคำถามและการนัดครั้งต่อไป ๙) การบันทึกข้อมูล	คู่มือการดูแลสตรีตั้งครรภ์แนวใหม่ตามข้อเสนอแนะองค์การอนามัยโลกในบริบทประเทศไทย	หญิงตั้งครรภ์และสามี (เฉพาะการคัดกรองและตรวจยืนยันโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย และการมีส่วนร่วมในการดูแลครรภ์)	อย่างน้อย ๕ ครั้ง ๑) ครั้งที่ ๑ อายุครรภ์ ≤ ๑๒ สัปดาห์ ๒) ครั้งที่ ๒ อายุครรภ์ ๑๒ - < ๒๐ สัปดาห์ ๓) ครั้งที่ ๓ อายุครรภ์ ๒๐ - < ๒๖ สัปดาห์ ๔) ครั้งที่ ๔ อายุครรภ์ ๒๖ - < ๓๒ สัปดาห์ ๕) ครั้งที่ ๕ อายุครรภ์ ๓๒ - ๔๐ สัปดาห์ขึ้นไป	กรมอนามัย กรมสุขภาพจิต	- เพื่อพิจารณาว่ามีหรือไม่มีความเสี่ยงรายที่ไม่มีภาวะเสี่ยงจะได้รับการดูแลการตั้งครรภ์แบบพื้นฐาน รายที่มีภาวะเสี่ยงจะได้รับการดูแลแบบพิเศษ

ที่	บริการที่จะได้รับ	รายละเอียดกิจกรรมที่จะได้รับ (แก้ไข/ปรับปรุง/เพิ่มเติม โดยกระทรวงสาธารณสุข)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	กรมที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
	A๑.๑ บริการทดสอบ การ ตั้งครรภ์ (pregnancy test)	- รับบริการเมื่อสงสัยหรือมีอาการคล้าย ตั้งครรภ์ช่วงก่อนหรือบริการฝากครรภ์ครั้งแรก	Urine Pregnancy Test	หญิงที่สงสัยหรือมีอาการคล้าย ตั้งครรภ์	อย่างน้อย ๑ ครั้ง	กรมอนามัย	
	A๑.๒ การสอบถามข้อมูล	- สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับประวัติส่วนตัว การเจ็บป่วย ประวัติทางสูติกรรม การตั้งครรภ์ ปัจจุบัน	สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สีชมพู)	หญิงตั้งครรภ์	ทุกครั้งที่รับบริการ	กรมอนามัย	
	A๑.๓ การตรวจร่างกาย ตรวจครรภ์และตรวจครรภ์	- ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง วัดความดันโลหิต - ตรวจร่างกายทั่วไป ดูภาวะซีด อาการบวม และอาการเตือนของโรคอื่นๆ - ตรวจครรภ์ วัดความสูงยอดมดลูก ประเมิน อายุครรภ์ - บริการตรวจสุขภาพช่องปาก ช่วงฝากครรภ์ ครั้งที่ ๑ - พบแพทย์เพื่อตรวจร่างกายทั่วไปและตรวจ ฟังเสียงการหายใจและเสียงหัวใจ ช่วงฝาก ครรภ์ ครั้งที่ ๑ - ตรวจภายในเพื่อตรวจหาความผิดปกติและ การติดเชื้อในช่องคลอด เมื่อมีข้อบ่งชี้ช่วงฝาก ครรภ์ครั้งที่ ๑ หรือ ๒ - ตรวจอัลตราซาวด์(ถ้ามี) เพื่อยืนยันอายุ ครรภ์จำนวนทารก สัมภาษณ์ชีพช่วงฝากครรภ์ ครั้งที่ ๑ หรือ ๒	สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สีชมพู)	หญิงตั้งครรภ์	ทุกครั้งที่รับบริการ ทุกครั้งที่รับบริการ ทุกครั้งที่รับบริการ อย่างน้อย ๑ ครั้ง อย่างน้อย ๑ ครั้ง อย่างน้อย ๑ ครั้ง อย่างน้อย ๑ ครั้ง	กรมอนามัย	

ที่	บริการที่จะได้รับ	รายละเอียดกิจกรรมที่จะได้รับ (แก้ไข/ปรับปรุง/เพิ่มเติม โดยกระทรวงสาธารณสุข)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	กรมที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
	A๑.๔ การประเมิน สุขภาพจิต	- ประเมินความเครียดคัดกรองโรคซึมเศร้าและ ปัญหาการดื่มสุรา	- สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สีชมพู) - แบบประเมินความเครียดST-๕, แบบคัด กรองโรคซึมเศร้า ปัญหาการดื่มสุรา ตาม คู่มือครรภ์คุณภาพ :คู่มือการดูแลจิตใจ ตนเองสำหรับสตรีตั้งครรภ์และหลังคลอด	หญิงตั้งครรภ์	ทุกครั้งที่รับบริการฝากครรภ์	กรมสุขภาพจิต	
	A๑.๕ การตรวจทางห้อง ปฏิบัติการที่จำเป็น	- ตรวจปัสสาวะ - ตรวจคัดกรองโรคซิฟิลิส (VDRL) - ตรวจการติดเชื้อ HIV (Anti-HIV) - ตรวจคัดกรองการเป็นพาหะไวรัสตับอักเสบบี - ตรวจนับเม็ดเลือดอย่างสมบูรณ์ (CBC) หรือวัดระดับความเข้มข้นของเม็ดเลือดแดง (Hb) หรือปริมาตรเม็ดเลือดแดงอัดแน่น(Hct) - ตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย (MCV/OF+DCIP) รายที่ผลเป็นบวกให้ตรวจ คัดกรองสามต่อ ถ้าผลเป็นบวกทั้งคู่ให้ส่งตรวจ ยืนยัน Hb typing/PCR เพื่อกำหนดคู่เสี่ยง การตรวจวินิจฉัยทารกในครรภ์และยุติการ ตั้งครรภ์ตามแนวทางเวชปฏิบัติให้ทันก่อน ๒๔ สัปดาห์ ช่วงฝากครรภ์ครั้งที่ ๑ และ ครั้งที่ ๒ - ตรวจหมู่เลือด (ABOและRh)	- แถบตรวจ (multiple urine dipstick) - ตรวจตามวิธีมาตรฐานทางห้องปฏิบัติการ	หญิงตั้งครรภ์ หญิงตั้งครรภ์ (และสามีกรณีตรวจคัดกรองโรค โลหิตจางธาลัสซีเมีย)	อย่างน้อย ๕ ครั้ง ๒ ครั้ง ๒ ครั้ง ๑ ครั้ง อย่างน้อย ๒ ครั้ง ตรวจยืนยันตามแนวทางหรือแนวเวชปฏิบัติที่ กำหนด ๑ ครั้ง	กรมวิทยาศาสตร์- การแพทย์	- เพื่อตรวจหาการติดเชื้อแบคทีเรียในทางเดินปัสสาวะ ที่ไม่มีอาการไขว่ (โปรตีน) และ น้ำตาลทุกครั้ง - ตรวจคัดกรองโรคซิฟิลิส (VDRL) ช่วงฝากครรภ์ครั้งที่ ที่ ๑ และ ๔ (อายุครรภ์ ๒๘ – ๓๒ สัปดาห์) - ตรวจการติดเชื้อ HIV (Anti-HIV) ช่วงฝากครรภ์ ครั้งที่ ๑ และ ๔ - ตรวจคัดกรองการเป็นพาหะไวรัสตับอักเสบบีช่วง ฝากครรภ์ครั้งที่ ๑ - ตรวจนับเม็ดเลือดอย่างสมบูรณ์ (CBC)หรือวัด ระดับความเข้มข้นของเม็ดเลือดแดง (Hb) หรือ ปริมาตรเม็ดเลือดแดงอัดแน่น (Hct) ช่วงฝากครรภ์ ครั้งที่ ๑ และ ๔

ที่	บริการที่จะได้รับ	รายละเอียดกิจกรรมที่จะได้รับ (แก้ไข/ปรับปรุง/เพิ่มเติม โดยกระทรวงสาธารณสุข)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	กรมที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
	A๑.๖ การให้การดูแล รักษาป้องกัน ส่งเสริม สุขภาพ	- วัคซีนป้องกันโรคบาดทะยัก (dT) ในรายที่ไม่เคยได้รับวัคซีนบาดทะยักมาก่อนทันทีที่ฝากครรภ์ครั้งแรก โดยมีระยะห่าง ๐,๑,๖ เดือน - ฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล ช่วงอายุครรภ์มากกว่า ๔ เดือนขึ้นไป - รับประทานธาตุเหล็ก กรดโฟลิก ไอโอดีนกิน ทุกวันตลอดอายุการตั้งครรภ์ - ชัดและทำความสะอาดฟัน ช่วงฝากครรภ์ ครั้งที่ ๑ หรือ ๒ (อายุครรภ์ไม่เกิน ๖ เดือน) - การดูแลรักษาหากตรวจพบความผิดปกติ รวมถึงการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการ	สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สีชมพู)	หญิงตั้งครรภ์	๑-๓ ครั้งแล้วแต่กรณี ๑ ครั้ง กินทุกวันตลอดอายุการตั้งครรภ์ อย่างน้อย ๑ ครั้ง ตามความจำเป็น	กรมควบคุมโรค กรมอนามัย	- จำนวนครั้งที่ให้วัคซีนให้ปฏิบัติตามแนวทางของกรมควบคุมโรค - ธาตุเหล็กที่มี elemental iron ๖๐ มิลลิกรัม กรดโฟลิก ๔๐๐ ไมโครกรัม ไอโอดีน ๑๕๐ ไมโครกรัม
	A๑.๗ การประเมินเพื่อ การส่งต่อ	- ประเมินความเสี่ยงทุกครั้งโดยพิจารณา ร่วมกับหลักฐานที่พบจากการฝากครรภ์แต่ละครั้ง หากมีความเสี่ยงหรือมีอาการผิดปกติที่เกินขีดความสามารถของหน่วยบริการจะถูกส่งต่อไปยังหน่วยบริการที่มีขีดความสามารถสูงกว่า	สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สีชมพู)	หญิงตั้งครรภ์	ทุกครั้ง	กรมอนามัย	
	A๑.๘ การให้คำแนะนำ ถามและตอบคำถามและ การนัดครั้งต่อไป	- ได้รับคำแนะนำที่จำเป็นสำหรับการดูแลการตั้งครรภ์และการคลอด การเลี้ยงดู การวางแผนครอบครัว (เข้าโรงเรียนพ่อแม่) - คำปรึกษา/หลังการตรวจเลือด HIV (ตามความสมัครใจ) โรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย คาวานชินโดรม - คำแนะนำสำหรับการติดต่อกันมีเลือดออก ปวดท้องหรือภาวะฉุกเฉินหรือต้องการคำแนะนำ - ซักถามและตอบคำถาม นัดตรวจครั้งต่อไป	สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สีชมพู)	หญิงตั้งครรภ์ (และสามี)	ทุกครั้ง ทุกครั้ง ทุกครั้ง	กรมอนามัย	

ที่	บริการที่จะได้รับ	รายละเอียดกิจกรรมที่จะได้รับ (แก้ไข/ปรับปรุง/เพิ่มเติม โดยกระทรวงสาธารณสุข)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	กรมที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
	A๑.๙ การบันทึกข้อมูล ให้ครบถ้วน	- รับสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก และนำ สมุดบันทึกมาทุกครั้ง - ผู้ให้บริการบันทึกข้อมูลในสมุดบันทึกและเวช ระเบียนให้ครบถ้วน	สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สีชมพู)	หญิงตั้งครรภ์	๑ เล่ม บันทึกทุกครั้ง	กรมอนามัย	
A๑	บริการตรวจหลังคลอด	- บริการตรวจหลังคลอด - ได้รับการสอบถาม ชั่งน้ำหนัก วัดความดัน โลหิต ตรวจร่างกายทั่วไปและตรวจภายใน เฉพาะที่มีข้อบ่งชี้ทางคลินิก - ตรวจคัดกรองโรคซึมเศร้าหลังคลอด - คำแนะนำและบริการวางแผนครอบครัวตาม ความสมัครใจ (ยาคุมกำเนิด ยาฉีด คุมกำเนิด ห่วงอนามัย ยาฝังคุมกำเนิด การ ทำหมัน) - คำแนะนำการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และการ เลี้ยงลูก - ยาเสริมธาตุเหล็ก กรดโฟลิก ไอโอดีนกินทุก วันหลังคลอดเป็นเวลา ๖ เดือน	สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สีชมพู) แบบคัดกรองโรคซึมเศร้าตามคู่มือครรภ์ คุณภาพ : คู่มือการดูแลจิตใจตนเองสำหรับ สตรีตั้งครรภ์และหลังคลอด	หญิงหลังคลอด หญิงหลังคลอด หญิงหลังคลอด หญิงหลังคลอด หญิงหลังคลอด	ตามแนวทางที่กรมอนามัยกำหนดอย่างน้อย ๓ ครั้ง ดังนี้ ๑) ครั้งที่ ๑ ภายหลังคลอดไม่เกิน ๗ วัน ๒) ครั้งที่ ๒ หลังคลอด ๘-๑๕ วัน ๓) ครั้งที่ ๓ หลังคลอด ๑๖-๔๒ วัน ทุกครั้งที่ได้รับบริการ อย่างน้อย ๑ ครั้ง ตามความสมัครใจ ทุกครั้งที่ได้รับบริการ กินทุกวันเป็นเวลา ๖ เดือน	กรมอนามัย กรมสุขภาพจิต กรมอนามัย	- ธาตุเหล็กที่มี elemental iron ๖๐ มิลลิกรัม กรดโฟลิก ๕๐๐ ไมโครกรัม ไอโอดีน ๑๕๐ ไมโครกรัม

ที่	บริการที่จะได้รับ	รายละเอียดกิจกรรมที่จะได้รับ (แก้ไข/ปรับปรุง/เพิ่มเติม โดยกระทรวงสาธารณสุข)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	กรมที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
A๓	บริการเยี่ยมบ้าน	- บริการเยี่ยมบ้านหญิงตั้งครรภ์และหญิงหลังคลอด	คู่มือปฏิบัติงาน อสม. นมแม่เพื่อสายใยรักแห่งครอบครัว	หญิงตั้งครรภ์และหลังคลอด	ตามแนวทางที่กรมอนามัยกำหนด อย่างน้อย ๓ ครั้ง ดังนี้ ๑) ครั้งที่ ๑ ภายหลังคลอดไม่เกิน ๗ วัน ๒) ครั้งที่ ๒ หลังคลอด ๘-๑๕ วัน ๓) ครั้งที่ ๓ หลังคลอด ๑๖-๔๒ วัน	กรมอนามัย	- ตรวจเยี่ยมโดย อสม.
A๔	บริการส่งเสริมการให้นมแม่ของหญิงในสถานที่ทำงาน	- ส่งเสริมการให้นมแม่ของหญิงที่เพิ่งคลอดบุตรและกลับไปทำงาน	คู่มือการจัดมมนมแม่ในสถานประกอบการ	หญิงเพิ่งคลอดบุตรและเจ้าของสถานประกอบการหรือที่ทำงาน	ตามแนวทางที่กรมอนามัยกำหนด	กรมอนามัย	- โดยประสานกับเจ้าของสถานประกอบการหรือสถานที่ทำงานจัดให้มีช่วงเวลาพักระหว่างงานสำหรับให้นม รวมถึงการอำนวยความสะดวกด้านสถานที่และอุปกรณ์

ที่	บริการที่จะได้รับ	รายละเอียดกิจกรรมที่จะได้รับ (แก้ไข/ปรับปรุง/เพิ่มเติม โดยกระทรวงสาธารณสุข)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	กรมที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
B กลุ่มเด็กเล็ก อายุ ๐-๕ ปี ผู้รับผิดชอบหลัก : กรมอนามัย							
B๑	บริการส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรคทั่วไป	- บริการคลินิกสุขภาพเด็ก ประเมินสุขภาพ และปัญหาทั่วไป ตรวจร่างกาย การวัดและ ประเมินการเฝ้าระวังพัฒนาการและการคัด กรองที่จำเป็น การแนะนำพ่อแม่ ชักถามและ ตอบคำถาม/ชื่นชมให้กำลังใจ นัดครั้งต่อไป	- คู่มือปฏิบัติการสุขภาพเด็กดี - สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สีชมพู)	เด็กแรกเกิด - ๕ ปี	ตามกำหนดการดูแลสุขภาพเด็กไทยโดยราช วิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๗	กรมอนามัย	- การเลี้ยงดู ส่งเสริมทักษะ ส่งเสริมสุขนิสัยที่ดี การป้องกันอุบัติเหตุและลดความเสี่ยง
B๒	บริการวิตามินเค	- ให้วิตามินเค ฉีดหรือกินแก่ทารกแรกเกิด	- คู่มือปฏิบัติการสุขภาพเด็กดี - สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สีชมพู)	ทารกแรกเกิดที่คลอดตามกำหนด และก่อนกำหนด	อย่างน้อย ๑ ครั้ง	กรมอนามัย	- ฉีดครั้งเดียว ภายใน ๑ ชั่วโมงแรกเกิด หรือ กินในปริมาณ ๑ มิลลิกรัม/สัปดาห์เป็นระยะเวลา ๑๒ สัปดาห์ (หรือกินในปริมาณ ๑ มิลลิกรัมแรกเกิด และ ๒ มิลลิกรัม สัปดาห์ที่ ๑ และ ที่ ๔-๖)
B๓	บริการคัดกรองภาวะ พร่องไทรอยด์ฮอร์โมน	- เจาะเลือดทารกแรกเกิดหลังคลอดอย่างน้อย ๔๘ ชั่วโมง ส่งตรวจวัดระดับ TSH - รายที่ผิดปกติได้รับการตรวจวินิจฉัยยืนยัน และได้รับยาป้องกัน - ถ้าผิดปกติได้รับการติดตามดูแลต่อเนื่องตาม แนวเวชปฏิบัติอย่างน้อย ๓ ปี	- คู่มือปฏิบัติการสุขภาพเด็กดี - สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สีชมพู)	เด็กแรกเกิด	อย่างน้อย ๑ ครั้ง ตรวจยืนยัน ๑ ครั้ง ตรวจติดตามเป็นระยะ	กรมวิทยาศาสตร์- การแพทย์ กรมการแพทย์	
B๔	บริการวัคซีนป้องกันวัณ โรค(BCG)	- ฉีดครั้งเดียวเมื่อแรกเกิด	- คู่มือปฏิบัติการสุขภาพเด็กดี - สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สีชมพู)	เด็กแรกเกิด	๑ ครั้ง	กรมควบคุมโรค	
B๕	บริการวัคซีนป้องกันไวรัส ตับอักเสบบี(HB)	- เข็มที่ ๑ เมื่อแรกเกิด (ภายใน ๒๔ ชม.) - กรณีที่มารดาเป็นพาหะตับอักเสบบี ให้ฉีด วัคซีน HB แก่เด็กเพิ่มอีก ๑ ครั้งเมื่ออายุ ๑ เดือน	- คู่มือปฏิบัติการสุขภาพเด็กดี - สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สีชมพู)	เด็กแรกเกิด - ๑ เดือน	๑-๒ ครั้งแล้วแต่กรณี	กรมควบคุมโรค	

ที่	บริการที่จะได้รับ	รายละเอียดกิจกรรมที่จะได้รับ (แก้ไข/ปรับปรุง/เพิ่มเติม โดยกระทรวงสาธารณสุข)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	กรมที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
B๖	B๖.๑ บริการวัคซีนป้องกัน โรคคอตีบบาดทะยัก ไอ กรณชนิดทั้งเซลล์ และดับ อีกเสบปี (DTwP-HB) B๖.๒ บริการวัคซีนป้องกัน โรคคอตีบบาดทะยักและไอ กรณชนิดทั้งเซลล์(DTwP)	- เข็มที่ ๑ เมื่ออายุ ๒ เดือน - เข็มที่ ๒ เมื่ออายุ ๔ เดือน - เข็มที่ ๓ เมื่ออายุ ๖ เดือน - กระตุ้นครั้งที่ ๑ เมื่ออายุ ๑๘ เดือน - กระตุ้นครั้งที่ ๒ เมื่ออายุ ๔-๖ ปี	- คู่มือปฏิบัติการสุขภาพเด็กดี - สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สีชมพู)	เด็กอายุ ๒ เดือน - ๖ เดือน เมื่ออายุ ๑๘ เดือน ถึง ๖ ปี	๓ ครั้ง ๒ ครั้ง	กรมควบคุมโรค	
B๗	บริการวัคซีนป้องกันโรค โปลิโอชนิดกิน(OPV)	- ครั้งที่ ๑ เมื่ออายุ ๒ เดือน - ครั้งที่ ๒ เมื่ออายุ ๔ เดือน - ครั้งที่ ๓ เมื่ออายุ ๖ เดือน - กระตุ้นครั้งที่ ๑ เมื่ออายุ ๑๘ เดือน - กระตุ้นครั้งที่ ๒ เมื่ออายุ ๔-๖ ปี	- คู่มือปฏิบัติการสุขภาพเด็กดี - สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สีชมพู)	เด็กอายุ ๒ เดือน - ๖ ปี	๕ ครั้ง	กรมควบคุมโรค	
B๘	บริการวัคซีนป้องกันโรคหัด หัดเยอรมันและ คางทูม (MMR)	- เข็มที่ ๑ เมื่ออายุ ๙-๑๒ เดือน - เข็มที่ ๒ เมื่ออายุ ๒ ½ ปี	- คู่มือปฏิบัติการสุขภาพเด็กดี - สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สีชมพู)	เด็กอายุ ๙ เดือน - ๓ ปี	๒ ครั้ง	กรมควบคุมโรค	
B๙	บริการวัคซีนป้องกัน ใช้สมองอักเสบเจอี (JE)	<u>กรณีวัคซีน JE เข็มตาย</u> - เข็มที่ ๑ เมื่ออายุ ๑๒ เดือน - เข็มที่ ๒ ห่างจากเข็มแรก ๔ สัปดาห์ - เข็มที่ ๓ เมื่ออายุ ๒ ½ ปี <u>กรณีวัคซีน JE เข็มเป็น</u> - เข็มที่ ๑ เมื่ออายุ ๑๒ เดือน - เข็มที่ ๒ เมื่ออายุ ๒ ½ ปี	สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สีชมพู)	เด็กอายุ ๑๒ เดือน - ๓ ปี	๓ ครั้งหรือ ๒ ครั้งแล้วแต่กรณี	กรมควบคุมโรค	

ที่	บริการที่จะได้รับ	รายละเอียดกิจกรรมที่จะได้รับ (แก้ไข/ปรับปรุง/เพิ่มเติม โดยกระทรวงสาธารณสุข)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	กรมที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
B๑๐	บริการวัคซีนป้องกัน ไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล	- ฉีด ๒ ครั้งห่างกันอย่างน้อย ๑ เดือน สำหรับ เด็กที่ไม่เคยฉีดมาก่อน - ฉีด ๑ ครั้งสำหรับเด็กที่เคยฉีดในปีที่ผ่านมา	สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สีชมพู)	เด็กอายุ ๖ เดือน – ๒ ปี	๑ – ๒ ครั้งแล้วแต่กรณี	กรมควบคุมโรค	
B๑๑	บริการคัดกรองโลหิตจาง	- ตรวจนับเม็ดเลือดอย่างสมบูรณ์ (CBC) หรือ วัดระดับความเข้มข้นของเม็ดเลือดแดง (Hb) หรือปริมาตรเม็ดเลือดแดงอัดแน่น (Hct) ใน เด็กอายุ ๖ เดือน - ๕ ปี - ตรวจครั้งที่ ๑ เมื่ออายุ ๖ - ๑๒ เดือน - ตรวจครั้งที่ ๒ เมื่ออายุ ๓ - ๕ ปี - ดูแลรักษาต่อเนื่องในรายที่ผิดปกติ	สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สีชมพู)	เด็กอายุ ๖ - ๑๒ เดือนและ อายุ ๓ - ๕ ปี	อย่างน้อย ๑ ครั้งในแต่ละช่วงอายุ	กรมอนามัย	
B๑๒	บริการประเมินการ เจริญเติบโตของเด็กจาก การวัดเส้นรอบศีรษะเด็ก	- วัดเส้นรอบศีรษะที่อายุแรกเกิด ๑,๒,๔,๖,๙,๑๒,๑๘ เดือน และ ๒ ปี	สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สีชมพู)	เด็กแรกเกิด – ๒ ปี	๘ ครั้ง	กรมอนามัย	
B๑๓	บริการตรวจคัดกรอง พัฒนาการเด็ก	- คัดกรองพัฒนาการเด็กอายุ ๙, ๑๘, ๓๐ และ ๔๒ เดือน - รายที่พบว่ามีการพัฒนาการล่าช้าได้รับการแก้ไข ส่งเสริมพัฒนาการตามแนวเวชปฏิบัติ	- DSPP และ DAIM - สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สีชมพู)	เด็กอายุ ๙,๑๘,๓๐,๔๒ เดือน	อย่างน้อย ๑ ครั้งในแต่ละอายุ	กรมอนามัย กรมสุขภาพจิต สำนักงาน- ปลัดกระทรวง	- เนื่องจากอายุครรภ์ดังกล่าวเป็นช่วงอายุสำคัญของ พัฒนาการเด็กแบบคัดกรองใช้ตามแนวทางที่ กสธ. - DSPP (Developmental Surveillance and Promotion Manual) ใช้กับเด็กกลุ่มปกติ - DAIM (Developmental Assessment and Intervention Manual) ใช้กับเด็กกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ เด็กที่คลอดและมีภาวะ Birth Asphyxia หรือ Low Birth Weight

ที่	บริการที่ได้รับ	รายละเอียดกิจกรรมที่จะได้รับ (แก้ไข/ปรับปรุง/เพิ่มเติม โดยกระทรวงสาธารณสุข)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	กรมที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
B๑๔	บริการคัดกรองภาวะ สายตาผิดปกติด้วยแผ่นวัด รูปภาพ	- คัดกรองการมองเห็นในเด็กอนุบาล ปีละ ๑ ครั้ง - วัดสายตาที่ละข้างด้วยแผ่นวัดรูปภาพสำหรับเด็กชั้นอนุบาลวัดสายตา - การส่งผลการตรวจคัดกรองมาที่สถานพยาบาลใกล้เคียง - เด็กที่พบความผิดปกติของการมองเห็นได้รับการนัดตรวจและรักษา	แผ่นวัดรูปภาพ (Lea symbols distance chart) - คู่มือปฏิบัติการสุขภาพเด็กดี - สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สีชมพู)	เด็กอายุ ๓-๕ ปี	๑ ครั้ง/ปี	กรมอนามัย	- คัดกรองการมองเห็นในเด็กอนุบาล ปีละ ๑ ครั้ง โดยคุณครูที่ผ่านการฝึกอบรมพร้อมรับคู่มือและอุปกรณ์ในการตรวจคัดกรองการมองเห็นในเด็ก - วัดสายตาที่ละข้างสำหรับเด็กอนุบาลด้วยแผ่นวัดรูปภาพ (Lea symbols distance chart)โดยยืนห่างจากแผ่นวัด ๓ เมตรและบันทึกผลตามมาตรฐานสากล - คุณครูจะส่งผลการตรวจคัดกรองมาที่จักษุแพทย์และ/หรือพยาบาลเวชปฏิบัติทางตา ณ สถานพยาบาลใกล้โรงเรียน - เด็กที่คุณครูพบความผิดปกติของการมองเห็นจักษุแพทย์จะนัดมาทำการตรวจเพิ่มเติม และรักษาต่อไป
B๑๕	บริการตรวจสุขภาพช่อง ปากและการทาฟลูออไรด์ วารันิช	- ตรวจสุขภาพช่องปากและการทาฟลูออไรด์วารันิชในเด็กกลุ่มเสี่ยง อายุ ๙,๑๔,๒๔,๓๖ เดือน ทุก ๖ เดือน และติดตามเด็กจนถึงอายุ ๖๐ เดือน	สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สีชมพู)	เด็กอายุ ๙-๖๐ เดือน	๑-๒ ครั้งต่อปีแล้วแต่กรณี	กรมอนามัย	
B๑๖	บริการยารักษาเสริมธาตุเหล็ก เพื่อป้องกันโลหิตจางจาก การขาดธาตุเหล็ก	- เด็กอายุตั้งแต่ ๒ เดือนที่น้ำหนักตัวแรกคลอด <๒,๕๐๐ กรัมได้รับธาตุเหล็ก ๑๒.๕ มิลลิกรัม/วัน - เด็กอายุ ๖ เดือน - ๒ ปีได้รับธาตุเหล็ก ๑๒.๕ มิลลิกรัม/สัปดาห์ - เด็กอายุ ๒ - ๕ ปีได้รับธาตุเหล็ก ๒๕ มิลลิกรัม/สัปดาห์	สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สีชมพู)	เด็กอายุ ๒ เดือน - ๕ ปี เด็กอายุ ๖ เดือน - ๕ ปี	๑ ครั้ง/วันกรณีให้นม <๒,๕๐๐ กรัม ๑ ครั้ง/สัปดาห์กรณีอายุ ๖ เดือนขึ้นไป	กรมอนามัย	

ที่	บริการที่จะได้รับ	รายละเอียดกิจกรรมที่จะได้รับ (แก้ไข/ปรับปรุง/เพิ่มเติม โดยกระทรวงสาธารณสุข)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	กรมที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
B๑๗	บริการยาด้านไวรัสเอดส์ และการตรวจการติดเชื้อ HIV (Anti-HIV)	- ให้อยาด้านไวรัสเอดส์ในการรักษาและป้องกัน ในเด็กที่ติดเชื้อ และกลุ่มเสี่ยงสูงที่เกิดจากแม่ที่ ติดเชื้อ HIV - ตรวจ PCR ที่ ๑ เดือน และ ๒ เดือน - ตรวจภูมิคุ้มกันต้านทานติดเชื้อ HIV (Anti-HIV) เมื่อเด็กอายุ ๑๘ เดือน		เด็กแรกเกิด - อายุ ๑๘ เดือน	ตรวจอย่างน้อย ๑ ครั้ง	กรมควบคุมโรค กรมอนามัย	
B๑๘	บริการนมผงทารกสำหรับ เด็กที่เกิดจากแม่ติดเชื้อ HIV	- ได้รับนมผงกินแทนนมแม่ กรณีเด็กแรกเกิดที่ แม่ติดเชื้อ HIV		เด็กอายุ ๐ - ๑๘ เดือน ที่แม่ติดเชื้อ HIV	ตามความต้องการจนถึงอายุ ๑๘ เดือน	กรมอนามัย	
B๑๙	บริการสมุดบันทึกสุขภาพ เด็ก	- ได้รับสมุดบันทึกสุขภาพเด็กเพื่อผู้ปกครอง และผู้ให้บริการ		เด็กอายุ ๐- ๕ ปี/ ผู้ปกครองเด็ก	๑ เล่ม	กรมอนามัย	- ผู้ปกครองและผู้ให้บริการร่วมกันบันทึกสุขภาพ และบริการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคที่เด็ก ได้รับอย่างต่อเนื่อง
B๒๐	บริการเยี่ยมบ้าน/ชุมชน	- ให้บริการเยี่ยมบ้าน/ชุมชน	- คู่มือปฏิบัติงาน อสม. อนามัยแม่ และเด็ก	เด็ก ๐-๕ ปี	ตามแนวทางที่กรมอนามัยหรือที่เกี่ยวข้อง กำหนด	กรมอนามัย	

ที่	บริการที่จะได้รับ	รายละเอียดกิจกรรมที่จะได้รับ (แก้ไข/ปรับปรุง/เพิ่มเติม โดยกระทรวงสาธารณสุข)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	กรมที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
C กลุ่มเด็กโตและวัยรุ่น อายุ ๖-๒๔ ปี ผู้รับผิดชอบหลัก : กรมสุขภาพจิต							
C๑	บริการส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรคทั่วไป	- การให้บริการตามแนวทางปฏิบัติบริการ ส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคทั่วไป	มาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับ วัยรุ่นและเยาวชน (ฉบับบูรณาการ)	เด็กโตและวัยรุ่น	ตามที่กำหนดในมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็น มิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (ฉบับบูรณาการ)	กรมสุขภาพจิต กรมอนามัย กรมควบคุมโรค	- แนวทางปฏิบัติบริการส่งเสริมสุขภาพและป้องกัน โรคทั่วไปโดยมีการชักประวัติ/สอบถาม ประเมิน สุขภาพกาย/สุขภาพจิต และปัญหาทั่วไป ตรวจร่างกายประเมินพฤติกรรมเสี่ยง การคัดกรองที่ จำเป็น การแนะนำพ่อแม่ (การเลี้ยงดู การส่งเสริม ทักษะ ส่งเสริมสุขนิสัยที่ดีการป้องกันอุบัติเหตุ แนวทางลดความเสี่ยง) ชักถามและตอบคำถาม/ขึ้น ชมให้กำลังใจให้เบอร์โทรศัพท์สำหรับติดต่อแก่วัยรุ่น นัดครั้งต่อไป
C๒	บริการวัคซีนป้องกันวัณ โรค (BCG)	- ฉีดวัคซีนป้องกันวัณโรคให้เด็กอายุต่ำกว่า ๗ ปี		เด็ก ป.๑ หรืออายุต่ำกว่า ๗ ปี ที่ไม่มีหลักฐานว่าเคยได้รับ วัคซีนมาก่อนและไม่มีผลเป็น	๑ ครั้ง	กรมควบคุมโรค	- ฉีดวัคซีนป้องกันวัณโรคให้เด็กอายุต่ำกว่า ๗ ปีที่ไม่ มีหลักฐานว่าเคยได้รับวัคซีนมาก่อนและไม่มีผลเป็น
C๓	บริการวัคซีนป้องกันโรค คอตีบบาดทะยัก (dT)	- ฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอตีบบาดทะยักให้ เด็กอายุ ๑๒ -๑๖ ปี - กรณีเด็ก ป.๑ (อายุ ๖-๗ ปี) ที่ไม่เคยได้รับ วัคซีนมาก่อนหรือได้รับ DTWP/dT ไม่ครบ ๕ ครั้งให้ฉีดกระตุ้น		- เด็กอายุ ๑๒ ปี (ป.๖) - เด็ก ป.๑ (๖-๗ ปี) ที่ไม่เคย ได้รับหรือรับไม่ครบ	๑ ครั้ง แล้วแต่กรณี	กรมควบคุมโรค	
C๔	บริการวัคซีนป้องกันโรค โปลิโอชนิดกิน (OPV)	- กรณีเด็ก ป.๑ (อายุ ๖-๗ ปี) ที่ไม่เคยได้รับ หรือได้รับ OPV ไม่ครบ ๕ ครั้ง ให้กระตุ้น		เด็ก ป.๑ (๖-๗ ปี) ที่ไม่เคยได้รับ หรือได้รับไม่ครบ	แล้วแต่กรณี	กรมควบคุมโรค	

ที่	บริการที่จะได้รับ	รายละเอียดกิจกรรมที่จะได้รับ (แก้ไข/ปรับปรุง/เพิ่มเติม โดยกระทรวงสาธารณสุข)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	กรมที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
C๕	บริการวัคซีนป้องกันไข้ หวัดใหญ่	- ฉีดวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ให้เด็กโตและ วัยรุ่นที่ป่วยด้วยโรคเรื้อรัง ๗ โรค และโรค สำคัญ ๓ กลุ่มโรค - เด็กอายุต่ำกว่า ๙ ปีที่ป่วยด้วยโรคเรื้อรัง ๗ โรค และโรคสำคัญ ๓ กลุ่มโรค ถ้าไม่เคยฉีด มาก่อนให้ฉีด ๒ ครั้ง ห่างกันอย่างน้อย ๑ เดือน ถ้าเคยฉีดปีที่ผ่านมาแล้ว ให้ฉีด ๑ เข็ม - เด็กอายุ ๙ ปีขึ้นไปป่วยโรคเรื้อรัง ๗ โรค และโรคสำคัญ ๓ กลุ่มโรค ฉีด ๑ ครั้ง		เด็กโตและวัยรุ่นที่ป่วยด้วย ๗ โรคเรื้อรังและโรคสำคัญ ๓ กลุ่มโรค	๑-๒ ครั้งต่อปีแล้วแต่กรณี	กรมควบคุมโรค	โรคเรื้อรัง ๗ โรคและโรคสำคัญ ๓ กลุ่มโรค ๑. โรคเรื้อรัง ๗ โรคได้แก่ เบาหวาน ไตวาย หอบหืด ปอดอุดกั้นเรื้อรัง หัวใจ หลอดเลือดสมอง และ มะเร็งที่ได้รับการรักษาด้วยเคมีบำบัด ๒. ผู้พิการทางสมองที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ๓. ธาลัสซีเมียและผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง (รวมผู้ติดเชื้อ HIV) ๔. โรคอ้วน (น้ำหนัก > ๑๐๐ กิโลกรัม หรือ BMI > ๓๕ กิโลกรัมต่อตารางเมตร)
C๖	ให้บริการวัคซีนรวม ป้องกันโรคหัดและหัด เยอรมัน คางทูม (MMR)	- เด็กนักเรียนชั้น ป.๑ ในกรณีที่ไม่เคยได้รับ วัคซีน MMR หรือได้รับวัคซีนไม่ครบ ๒ ครั้ง		เด็กนักเรียนชั้น ป.๑	แล้วแต่กรณี	กรมควบคุมโรค	
C๗	บริการคัดกรองโลหิตจาง จากการขาดธาตุเหล็ก	- ตรวจนับเม็ดเลือดอย่างสมบูรณ์ (CBC) หรือ ตรวจวัดระดับความเข้มข้นของเม็ดเลือดแดง (Hb) หรือปริมาณเม็ดเลือดแดงอัดแน่น (Hct) - ดูแลรักษาต่อเนื่องในรายที่ผิดปกติ		- เด็กอายุ ๖ ปี (ถ้าไม่ได้ตรวจเมื่ออายุ ๓-๕ ปี) - วัยรุ่นหญิงที่เริ่มมีประจำเดือน (อายุ ๑๓-๒๔ ปี)	อย่างน้อย ๑ ครั้ง อย่างน้อย ๑ ครั้ง	กรมอนามัย	
C๘	บริการคัดกรองสุขภาพ ช่องปากในโรงเรียน	- การตรวจสุขภาพช่องปากและแนะนำ แก่เด็กอายุ ๖-๑๒ ปี ในโรงเรียน - ส่งต่อเพื่อรักษากรณีจำเป็น		เด็ก ป.๑ – ป.๖ (อายุ ๖-๑๒ ปี)	อย่างน้อย ๑ ครั้งต่อปี	กรมอนามัย	- การตรวจและแนะนำโดยครู/จพ.ทันตสาธารณสุข/ ทันตแพทย์

ที่	บริการที่จะได้รับ	รายละเอียดกิจกรรมที่จะได้รับ (แก้ไข/ปรับปรุง/เพิ่มเติม โดยกระทรวงสาธารณสุข)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	กรมที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
C๙	บริการคัดกรองการมองเห็น	- การคัดกรองการมองเห็นในเด็กประถมศึกษา - ส่งผลการตรวจคัดกรองสถานพยาบาลใกล้โรงเรียน - เด็กที่คุณครูพบความผิดปกติของการมองเห็นได้รับการนัดตรวจรักษา	แผ่นวัด E chart หรือ แผนภูมิสนลเลน (Snellen's chart)	เด็ก ป.๑-ป.๖ (อายุ ๖-๑๒ ปี)	๑ ครั้งต่อปี	กรมอนามัย	- การคัดกรองการมองเห็นในเด็กประถมศึกษาโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข/ครูที่ผ่านการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการปีละ ๑ ครั้ง พร้อมแจกคู่มือและอุปกรณ์ในการตรวจคัดกรองการมองเห็นในเด็กให้กับคุณครู - วิธีการตรวจคัดกรอง คือ การวัดสายตาที่ละข้างโดย + สำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ วัดสายตาด้วย E chart โดยยืนห่างจากแผ่นวัด ๖ เมตร - สำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒-๖ วัดสายตาด้วยแผนภูมิสนลเลน/แผ่นวัดตัวเลขโดยยืนห่างจากแผ่นวัด ๖ เมตรและบันทึกผลตามมาตรฐานสากลโดยใช้หน่วยเป็นฟุต - เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะส่งผลการตรวจคัดกรองไปที่จักษุแพทย์และ/หรือพยาบาลเวชปฏิบัติทางตา ณ สถานพยาบาล (รพศ./รพท.) ใกล้โรงเรียน - หากพบความผิดปกติของการมองเห็น จักษุแพทย์จะนัดมาทำการตรวจเพิ่มเติมและรักษาต่อไป
C๑๐	บริการคัดกรองความผิดปกติทางการได้ยิน	- คัดกรองความผิดปกติทางการได้ยิน	- ใช้เสียงกระซิบ (whispered voice test) - ใช้นิ้วถูกัน ตามคู่มือของกรมอนามัย	เด็ก ป.๑-ป.๖ (กลุ่มเด็กที่มีอายุน้อยกว่า ๑๒ ปี)	๑ ครั้งต่อปี	กรมอนามัย	- คัดกรองความผิดปกติทางการได้ยินโดยใช้เสียงกระซิบ (whispered voice test) หรือตามวิธีที่กรมอนามัยแนะนำ - โดยให้ผู้ทำการทดสอบยืนห่างจากเด็กเป็นระยะ ๑ ช่วงแขน (๐.๖ เมตร) อยู่ทางด้านหลังที่นั่งของเด็ก ที่รับการทดสอบ และกระซิบข้อความที่เป็นการผสมระหว่างตัวเลขและตัวหนังสือ (เช่น ๔-k-๒) หรือเป็นตัวหนังสือทั้งหมดแล้วจึงถามเด็กที่รับการทดสอบให้พูดตาม (กรณีเด็กอายุน้อยกว่า ๖ ปี อาจจะให้ชี้รูปภาพตามคำที่ได้ยิน) ซึ่งแนะนำให้ทำการตรวจวัดอย่างน้อย ๑ ครั้งในเด็กช่วงอายุ ๓-๖ ปี หรือในเด็กที่อายุน้อยกว่า ๑๒ ปี - วิธีที่กรมอนามัยแนะนำโดยใช้นิ้วแม่มือและนิ้วชี้ถูกันเบาๆ หน้าใบหู ห่างจากหูประมาณ ๑ นิ้ว ฟังว่าได้ยินเสียงถูนิ้วหรือไม่ทดสอบหูทีละข้าง ถ้าข้างใดไม่ได้ยินเสียงถูนิ้วให้สงสัยว่าการได้ยินผิดปกติ

ที่	บริการที่จะได้รับ	รายละเอียดกิจกรรมที่จะได้รับ (แก้ไข/ปรับปรุง/เพิ่มเติม โดยกระทรวงสาธารณสุข)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	กรมที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
C๑๑	บริการประเมินการเจริญ เติบโต	๑. กลุ่มเด็ก ๖-๑๔ ปี ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง และเปรียบเทียบกับเกณฑ์อ้างอิงการ เจริญเติบโตเด็กของประเทศ ๒. กลุ่มอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ควรประเมินค่าดัชนี มวลกายและเส้นรอบเอวทุกครั้งที่ได้รับการ รักษาในสถานพยาบาล ๓. ครูหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขแนะนำการ ส่งเสริมและป้องกัน หากมีภาวะจำเป็นต้องพบ แพทย์ให้ส่งต่อ	บัตรบันทึกสุขภาพประจำตัวนักเรียน(สศ.๓) หรือแบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วย ตนเอง	เด็กโตและวัยรุ่น อายุ ๖-๒๔ ปี	อย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง หรือทุกครั้งที่ เข้ารับการรักษา	กรมอนามัย	
C๑๒	บริการคัดกรองความเสี่ยง จากการสูบบุหรี่ ดื่มสุรา และการเสพติด	๑. คัดกรองความเสี่ยงจากการสูบบุหรี่ ดื่มสุรา และการเสพติด พร้อมกันให้คำแนะนำ อย่างสั้น (brief intervention) ๒. ในรายที่มีความเสี่ยงในระดับปานกลางขึ้น ไปผู้ให้คำปรึกษาควรส่งต่อแพทย์เพื่อรับการ วินิจฉัยและพิจารณาการรักษาด้วยยาต่อไป	แบบประเมิน Alcohol,smoking and substance involvement screening test (ASSIST)	ผู้ที่มีอายุ ๑๕-๒๔ ปี	๑ ครั้งต่อปี	กรมควบคุมโรค	
C๑๓	บริการให้คำปรึกษาและคัด กรองการติดเชื้อเอชไอวี (provider initiated testing and counseling : PITC)	- บริการให้คำปรึกษาและตรวจคัดกรองการติด เชื้อเอชไอวีแก่ผู้ที่มารับบริการทราบทุกราย และดำเนินการตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวีตาม ความสมัครใจ	คู่มือการให้คำปรึกษา	ผู้ที่มีอายุ ๖ - ๒๔ ปี ที่สมัครใจ	ตามพฤติกรรมเสี่ยงและดุลยพินิจของแพทย์	กรมควบคุมโรค	- หน่วยบริการเสนอบริการให้คำปรึกษาและตรวจคัด กรองการติดเชื้อเอชไอวีแก่ผู้ที่มารับบริการทราบทุก ราย และดำเนินการตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวีตาม ความสมัครใจ
C๑๔	บริการวัดความดันโลหิต	- ตรวจวัดความดันโลหิต สำหรับผู้ที่มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ณ สถานบริการหรือที่ชุมชน		ผู้ที่มีอายุ ๑๕- ๒๔ ปี	ทุกครั้งที่เข้ารับบริการ	กรมควบคุมโรค	- เมื่อมารับบริการที่สถานบริการหรือที่ชุมชน

ที่	บริการที่จะได้รับ	รายละเอียดกิจกรรมที่จะได้รับ (แก้ไข/ปรับปรุง/เพิ่มเติม โดยกระทรวงสาธารณสุข)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	กรมที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
C๑๕	บริการยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กเพื่อป้องกันโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก	- เด็กอายุ ๖-๑๒ ปี ได้รับธาตุเหล็ก ๖๐ มิลลิกรัม/สัปดาห์ - วัยรุ่นหญิงที่เริ่มมีประจำเดือน (วัยเจริญพันธุ์) ได้รับธาตุเหล็ก ๖๐ มิลลิกรัม และกรดโฟลิก ๒.๘ มิลลิกรัมต่อสัปดาห์เป็นระยะเวลาตั้งแต่ ๓ เดือนขึ้นไป		เด็กอายุ ๖-๑๒ ปี และวัยรุ่นหญิง ๑๓-๒๔ ปี	๑ ครั้งต่อสัปดาห์	กรมอนามัย	
C๑๖	บริการเคลือบฟลูออไรด์	- การบริการเคลือบฟลูออไรด์เป็นการใช้ฟลูออไรด์ความเข้มข้นสูงเฉพาะที่โดยบริการเคลือบฟันด้วยฟลูออไรด์หรือฟลูออไรด์เจล (Acidulated Phosphate Fluoride : APF) ซึ่งมีปริมาณฟลูออไรด์ ๑๒,๓๐๐ ppm		เด็กโตและวัยรุ่น (อายุ ๖ - ๒๔ ปี)	ทุก ๖ เดือน	กรมอนามัย	- การบริการเคลือบฟลูออไรด์เป็นการใช้ฟลูออไรด์ความเข้มข้นสูงเฉพาะที่โดยบริการเคลือบฟันด้วยฟลูออไรด์หรือฟลูออไรด์เจล (Acidulated Phosphate Fluoride : APF) ซึ่งมีปริมาณฟลูออไรด์ ๑๒,๓๐๐ ppm ทุก ๖ เดือนโดยทันตแพทย์/ทันตภิบาลบุคลากรสาธารณสุขที่ผ่านการฝึกอบรม - แนะนำให้ใช้ฟลูออไรด์เฉพาะที่ในรูปแบบต่างๆร่วมไปพร้อมกันด้วย ดังนี้ +การแปรงฟันด้วยยาสีฟันผสมฟลูออไรด์อย่างน้อยวันละ ๒ ครั้ง +การบ้วนปากด้วยน้ำยาบ้วนปากผสมฟลูออไรด์วันละ ๒ ครั้ง โดยใช้ครั้งละ ๑๐ ซีซีกลั้วปากนานประมาณ ๑-๒ นาที

ที่	บริการที่จะได้รับ	รายละเอียดกิจกรรมที่จะได้รับ (แก้ไข/ปรับปรุง/เพิ่มเติม โดยกระทรวงสาธารณสุข)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	กรมที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
C๑๗	บริการเคลือบหลุมร่องฟัน	- บริการเคลือบหลุมร่องฟันสำหรับฟันกราม ถาวรซี่ที่ ๖, ๗, ๔ และ ๕ โดยวัสดุเคลือบหลุม ร่องฟัน (sealant) ซึ่ละ ๑ ครั้ง ถ้าหลุดให้ ดำเนินการเคลือบใหม่		เด็กโตและวัยรุ่นอายุ ๖-๒๐ ปี	อย่างน้อยซี่ละ ๑ ครั้ง	กรมอนามัย	- การบริการเคลือบหลุมร่องฟันโดยทันตแพทย์/ทันต ภิบาล/บุคลากรสาธารณสุขที่ได้รับการฝึกอบรม
C๑๘	บริการอนามัยเจริญพันธุ์ และการป้องกันและ ควบคุมการตั้งครรภ์วัยรุ่น และการตั้งครรภ์ที่ไม่พึง ประสงค์	- บริการคลินิกอนามัยเจริญพันธุ์ คลินิกวัยรุ่น และเยาวชน - คำปรึกษา/แนะนำอนามัยเจริญพันธุ์และ บริการวางแผนครอบครัว - บริการส่งเสริมสุขภาพทั่วไปและป้องกันโรค คัดกรองความเสี่ยง - บริการถุงยางอนามัย และคำแนะนำใช้ ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์เพื่อป้องกัน โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และตั้งครรภ์ - บริการป้องกันการยุติการตั้งครรภ์ที่ ไม่ปลอดภัย - บริการวางแผนครอบครัวกึ่งถาวรเพื่อป้องกัน การตั้งครรภ์ซ้ำ	คู่มือมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตร สำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (ฉบับปรับปรุง)	วัยรุ่น/เยาวชนหญิงและชาย วัยรุ่นที่มีเพศสัมพันธ์	ตามความสมัครใจ	กรมสุขภาพจิต กรมอนามัย กรมควบคุมโรค	- เพื่อป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และตั้งครรภ์ - เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ
C๑๙	บริการสมุดบันทึกสุขภาพ นักเรียน	- นักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๕ และ มัธยมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อบันทึกสุขภาพด้วยตนเอง	สมุดบันทึกสุขภาพ	เด็กนักเรียน ป.๕ และ ม.๑	๑ เล่มต่อคน (ใช้ใน ป.๕-๖ และ ม.๑-๖)	กรมอนามัย	- สมุดบันทึกสุขภาพดังกล่าวเป็นแบบบันทึกการ ตรวจสุขภาพด้วยตนเองสำหรับนักเรียนมี วัตถุประสงค์เพื่อเป็นการปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมตั้งแต่วัยเด็กและมี ความตระหนักในการดูแลสุขภาพตนเอง
C๒๐	บริการเยี่ยมบ้าน/ชุมชน	- ให้บริการเยี่ยมบ้าน/ชุมชน		ผู้ด้อยโอกาส แม่วัยรุ่น ผู้พิการหรือมีเงื่อนไขจำเป็น	ตามแนวทางที่กรมอนามัยหรือที่เกี่ยวข้อง กำหนด	กรมอนามัย กรมการแพทย์ กรมสุขภาพจิต	

ที่	บริการที่จะได้รับ	รายละเอียดกิจกรรมที่จะได้รับ (แก้ไข/ปรับปรุง/เพิ่มเติม โดยกระทรวงสาธารณสุข)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	กรมที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
D กลุ่มผู้ใหญ่/วัยทำงาน อายุ ๒๕-๕๙ ปี ผู้รับผิดชอบหลัก : กรมควบคุมโรค							
D๑	บริการส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรคทั่วไป	- การให้บริการตามแนวทางปฏิบัติ บริการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค	แบบประเมินความเครียด ST-๕ แบบคัด กรองโรคซึมเศร้า ๒ คำถาม (๒Q) แบบประเมินโรคซึมเศร้า ๙ คำถาม (๙Q) คู่มือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในคลินิก NCD คุณภาพ	ผู้ที่มีอายุ ๒๕-๕๙ ปี	ตามแนวทางปฏิบัติทุกครั้งที่มารับบริการ	กรมสุขภาพจิต กรมควบคุมโรค	- การให้บริการตามแนวทางปฏิบัติ บริการส่งเสริม สุขภาพและการป้องกันโรคโดยมีการชักประวัติ/ สอบถาม ประเมินสุขภาพกาย/สุขภาพจิตและปัญหา ทั่วไป ตรวจร่างกาย ประเมินพฤติกรรมเสี่ยง การคัด กรองที่จำเป็น การให้สุศึกษา คำปรึกษา แนะนำ ซักถามและตอบคำถาม
D๒	บริการวัคซีนใช้ขวดใหญ่ ตามฤดูกาล	- ฉีดวัคซีนใช้ขวดใหญ่ตามฤดูกาลแก่ผู้ที่มีอายุ ๒๕-๕๙ ปีที่ป่วยด้วยโรคเรื้อรัง ๗ โรค และ โรคสำคัญ ๓ กลุ่มโรค		ผู้ที่มีอายุ ๒๕-๕๙ ปีที่ป่วยด้วย ๗ โรคเรื้อรังและโรคสำคัญ ๓ กลุ่ม โรค	๑ ครั้งต่อปี	กรมควบคุมโรค	โรคเรื้อรัง ๗ โรคและโรคสำคัญ ๓ กลุ่มโรค ๑. โรคเรื้อรัง ๗ โรคได้แก่ เบาหวาน ไตวาย หอบหืด ปอดอุดกั้นเรื้อรัง หัวใจ หลอดเลือดสมอง และ มะเร็งที่ได้รับการรักษาด้วยเคมีบำบัด ๒. ผู้พิการทางสมองที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ๓. ธาลัสซีเมียและผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง (รวมผู้ติดเชื้อ HIV) ๔. โรคอ้วน (น้ำหนัก > ๑๐๐ กิโลกรัม หรือ BMI > ๓๕ กิโลกรัมต่อตารางเมตร)
D๓	บริการคัดกรองเบาหวาน โดยตรวจระดับน้ำตาล ในเลือด	- ตรวจระดับน้ำตาลในเลือดภายหลังการอด อาหาร ๘ ชั่วโมงด้วยการเจาะปลายนิ้ว (Fasting Capillary Glucose : FCG) หรือ จากหลอดเลือดดำ (Fasting Plasma Glucose : FPG) ในผู้ที่มีอายุมากกว่า ๓๕ ปี ขึ้นไปในกลุ่มเสี่ยง		ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๓๕ ปีขึ้นไป ในกลุ่มเสี่ยง	ประเมินซ้ำทุก ๑ ปี	กรมควบคุมโรค	กลุ่มเสี่ยง ได้แก่ ๑. ภาวะอ้วนที่มีดัชนีมวลกาย (BMI) ≥ ๒๕ กก./ม ^๒ และ/หรือ รอบเอว ≥ ๙๐ ซม.ในผู้ชาย หรือ ≥ ๘๐ ซม. ในผู้หญิง ๒. มีประวัติญาติสายตรง (บิดา มารดา พี่หรือน้อง) เป็นเบาหวาน ๓. มีระดับความดันโลหิตสูง $\geq ๑๔๐/๙๐$ มม.ปรอท หรือกำลังรับประทานยาควบคุมความดันโลหิตสูง ๔. ประวัติไขมันในเลือดผิดปกติ (ไตรกลีเซอไรด์ $\geq$ ๒๕๐ มก./ดล. และ/หรือ HDL cholesterol < ๓๕มก./ดล. ๕. ประวัติมีน้ำตาลในเลือดสูงจากการตรวจเลือดหลัง อดอาหาร(Fasting Plasma Glucose) เท่ากับ ๑๐๐-๑๒๕ มก./ดล. หรือการตรวจน้ำตาลในเลือด ๒ ชั่วโมงหลังกินกลูโคส ๗๕ กรัม มีระดับน้ำตาลเท่ากับ ๑๔๐-๑๙๙ มก./ดล. ๖. ประวัติเป็นเบาหวานขณะตั้งครรภ์หรือเคยคลอด บุตรที่มีน้ำหนักแรกคลอดมากกว่า ๔ กิโลกรัม

ที่	บริการที่จะได้รับ	รายละเอียดกิจกรรมที่จะได้รับ (แก้ไข/ปรับปรุง/เพิ่มเติม โดยกระทรวงสาธารณสุข)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	กรมที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
D๔	บริการให้ความรู้เรื่องการคัดกรองมะเร็งเต้านมด้วยการตรวจคลำเต้านมด้วยตนเอง	ให้ความรู้เรื่องมะเร็งเต้านมและการแนะนำการตรวจคลำเต้านมที่ถูกต้องด้วยตนเอง เพื่อสร้างความตระหนัก	ภาพพลิกการตรวจเต้านมด้วยตนเอง“สามนิ้วสามสัมผัสสกดมะเร็งเต้านม”	หญิงวัยเจริญพันธุ์ อายุ ๒๕ - ๕๙ ปีทุกคน	๑ ครั้ง/ปี	กรมอนามัย	- เพื่อสร้างความตระหนัก
D๕	บริการคัดกรองมะเร็งปากมดลูก	- การคัดกรองมะเร็งปากมดลูกโดยวิธี Pap smear หรือ conventional cytology ในหญิงอายุ ๓๐-๕๙ ปี - การคัดกรองมะเร็งปากมดลูกโดยวิธี VIA (Visual Inspection with Acetic acid) ในหญิงอายุ ๓๐-๔๕ ปี - หากการคัดกรองผิดปกติให้ดำเนินการดูแลรักษาต่อเนื่อง	Pap smear หรือ conventional cytology VIA (Visual Inspection with Acetic acid)	หญิงอายุ ๓๐-๕๙ ปี	๑ ครั้งทุก ๕ ปี	กรมการแพทย์ กรมอนามัย	- การคัดกรองมะเร็งปากมดลูกโดยวิธี Pap smear หรือ conventional cytology ในหญิงอายุ ๓๐-๕๙ ปี - การคัดกรองมะเร็งปากมดลูกโดยวิธี VIA (Visual Inspection with Acetic acid) ในหญิงอายุ ๓๐-๔๕ ปี โดยใช้ไม้สำลยชุบน้ำที่ปากมดลูกและตรวจสอบด้วยสายตา
D๖	บริการคัดกรองความเสี่ยงของการสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการใช้สารเสพติดพร้อมให้คำแนะนำอย่างสั้น	- ตรวจคัดกรองความเสี่ยงของผู้สูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการใช้สารเสพติดด้วยเครื่องมือ ASSIST พร้อมให้คำแนะนำอย่างสั้น โดยดำเนินการปีละ ๑ ครั้ง - ในรายที่มีความเสี่ยงตั้งแต่ระดับปานกลางขึ้นไปควรแนะนำให้รับบริการให้คำปรึกษาและพิจารณาการใช้ยาเลิกบุหรี่ร่วมด้วยในกรณีที่จำเป็น	แบบประเมิน Alcohol, smoking and substance involvement screening test (ASSIST)	ผู้ที่มีอายุ ๒๕-๓๐ ปีทุกคน และสำหรับผู้ที่มีอายุ ๓๐-๕๙ ปี ให้ตรวจคัดกรองเฉพาะผู้ที่สูบบุหรี่หรือดื่มแอลกอฮอล์เท่านั้น	๑ ครั้งต่อปี	กรมควบคุมโรค	ตรวจคัดกรองความเสี่ยงของผู้สูบบุหรี่ การดื่มและการใช้สารเสพติดด้วยเครื่องมือ ASSIST -อายุ ๓๐ ปีทุกราย -อายุ ๓๐ ปี ขึ้นไป เฉพาะผู้ที่มีประวัติสูบบุหรี่และดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และผู้ป่วยเรื้อรัง พร้อมให้คำแนะนำอย่างสั้น
D๗	บริการคัดกรองปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือด	- ประเมินโอกาสเสี่ยงต่อโรคหัวใจและหลอดเลือด หรือ CVD - พิจารณาให้คำปรึกษาเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมรวมถึงการพิจารณาให้ยาเพื่อลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือดทำได้อย่างเหมาะสมในรายที่มีโอกาสเสี่ยงมากกว่าร้อยละ ๓๐	ตารางสีการประเมินโอกาสเสี่ยงต่อโรคหัวใจและหลอดเลือดที่พัฒนาจาก Thai CV Risk Score	ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๓๕ ปีขึ้นไปที่มีความเสี่ยงและผู้ป่วยด้วยโรคเบาหวานความดันสูงทุกราย	๑ ครั้งทุก ๕ ปี	กรมควบคุมโรค	- ประเมินโอกาสเสี่ยงต่อโรคหัวใจและหลอดเลือดหรือ CVD พิจารณาจากตัวแปร ดังนี้ ๑.อายุ เพศ ๒.ความดันโลหิต ๓.ระดับไขมันในเลือด : total chol ๔.ระดับน้ำตาลในเลือด : FPG ๕.ภาวะอ้วน : ค่าดัชนีมวลกาย (BMI) และเส้นรอบวงเอว ๖. การสูบบุหรี่

ที่	บริการที่จะได้รับ	รายละเอียดกิจกรรมที่จะได้รับ (แก้ไข/ปรับปรุง/เพิ่มเติม โดยกระทรวงสาธารณสุข)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	กรมที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
D๘	บริการให้คำปรึกษาและคัดกรองการติดเชื้อเอชไอวี (provider initiated testing and counseling : PITC)	- บริการให้คำปรึกษาและตรวจคัดกรองการติดเชื้อเอชไอวีให้แก่ผู้มารับบริการทราบทุกราย และดำเนินการตรวจการติดเชื้อเอชไอวีตามความสมัครใจ		ผู้ที่มีอายุ ๒๕-๕๙ ปี ที่สมัครใจ	ตามพฤติกรรมเสี่ยงและดุลยพินิจของแพทย์	กรมควบคุมโรค	- หน่วยบริการเสนอบริการให้คำปรึกษาและตรวจคัดกรองการติดเชื้อเอชไอวีให้แก่ผู้มารับบริการทราบทุกราย และดำเนินการตรวจการติดเชื้อเอชไอวีตามความสมัครใจ
D๙	บริการวัดความดันโลหิต	- ตรวจวัดความดันโลหิต สำหรับผู้ที่มีอายุ ๒๕ - ๕๙ ปี ณ สถานบริการหรือที่ชุมชน		ผู้ที่มีอายุ ๒๕-๕๙ ปี	ทุกครั้งที่เข้ารับบริการรักษา	กรมควบคุมโรค	- เมื่อมารับบริการที่สถานบริการหรือที่ชุมชน
D๑๐	บริการยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กเพื่อป้องกันภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก	- การให้ยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กกับผู้หญิงที่เริ่มมีประจำเดือน (วัยเจริญพันธุ์)		หญิงวัยเจริญพันธุ์ อายุ ๒๕-๔๕ ปี	๑ ครั้งต่อสัปดาห์	กรมอนามัย	- ให้กินยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กที่ประกอบด้วยธาตุเหล็ก ๖๐ มิลลิกรัมและกรดโฟลิก ๒.๘ มิลลิกรัมต่อสัปดาห์ เป็นระยะเวลาตั้งแต่ ๓ เดือนขึ้นไป
D๑๑	บริการเคลือบฟลูออไรด์ในกลุ่มเสี่ยง	- การให้บริการทาฟลูออไรด์ความเข้มข้นสูงเฉพาะที่ โดยทาฟลูออไรด์วาร์นิกซ์ซึ่งมีปริมาณฟลูออไรด์ ๒๒,๖๐๐ ppm พร้อมกับให้คำแนะนำการแปรงฟันด้วยยาสีฟันผสมฟลูออไรด์และการบ้วนปากด้วยน้ำยาบ้วนปากผสมฟลูออไรด์		กลุ่มเสี่ยงต่อการเกิดโรคฟันผุที่มีอายุ ๒๕ - ๕๙ ปี	ทุก ๖ เดือน	กรมอนามัย	- นิยาม : กลุ่มเสี่ยง หมายถึง ผู้ที่มีภาวะน้ำลายแห้งจากการรักษาเมะเร็งด้วยการฉายแสงบริเวณใบหน้าและลำคอหรือจากการกินยาการรักษาโรคทางระบบที่ส่งผลให้น้ำลายแห้งติดต่อกันเป็นเวลานานหรือสาเหตุอื่นๆ รวมทั้งผู้ที่มีเหงือกกรัน รากฟันโผล่ ที่ยากต่อการทำความสะอาด - การให้บริการทาฟลูออไรด์ความเข้มข้นสูงเฉพาะที่ โดยทาฟลูออไรด์วาร์นิกซ์ซึ่งมีปริมาณ ฟลูออไรด์ ๒๒,๖๐๐ ppm ทุก ๖ เดือน โดยทันตแพทย์/ทันตภิบาล/นักวิชาการสาธารณสุข (ทันตสาธารณสุข) ทั้งนี้ให้ใช้ฟลูออไรด์เข้มข้นสูงเฉพาะที่ พร้อมหับให้คำแนะนำการแปรงฟันด้วยยาสีฟันผสมฟลูออไรด์อย่างน้อยวันละ ๒ ครั้ง/การบ้วนปากด้วยน้ำยาบ้วนปากผสมฟลูออไรด์วันละ ๒ ครั้งโดยใช้ครั้งละ ๑๐ ซีซีกลั้วปากนานประมาณ ๑-๒ นาที

ที่	บริการที่จะได้รับ	รายละเอียดกิจกรรมที่จะได้รับ (แก้ไข/ปรับปรุง/เพิ่มเติม โดยกระทรวงสาธารณสุข)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	กรมที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
D๑๒	บริการอนามัยเจริญพันธุ์ และการป้องกันและ ควบคุมการตั้งครรภ์ที่ไม่ พึงประสงค์	- บริการคำปรึกษา แนะนำอนามัยเจริญพันธุ์และบริการวางแผนครอบครัว - บริการส่งเสริมสุขภาพทั่วไปและป้องกันโรค คัดกรองความเสี่ยง - บริการถุงยางอนามัยและคำแนะนำใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์เพื่อป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และตั้งครรภ์ - บริการป้องกันการยุติการตั้งครรภ์ที่ไม่ปลอดภัย - บริการวางแผนครอบครัวกึ่งถาวรเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ		หญิงและชายวัยเจริญพันธุ์ที่มีเพศสัมพันธ์	ตามความสมัครใจ	กรมควบคุมโรค กรมอนามัย กรมสุขภาพจิต	
D๑๓	บริการเยี่ยมบ้าน/ชุมชน	- ให้บริการเยี่ยมบ้าน/ชุมชน		ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการหรือมีเงื่อนไขที่จำเป็น	ตามแนวทางที่กรมอนามัยหรือที่เกี่ยวข้องกำหนด	กรมการแพทย์ กรมสุขภาพจิต	

ที่	บริการที่ได้รับ	รายละเอียดกิจกรรมที่จะได้รับ (แก้ไข/ปรับปรุง/เพิ่มเติม โดยกระทรวงสาธารณสุข)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	กรมที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
E กลุ่มผู้สูงอายุ อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป ผู้รับผิดชอบหลัก : กรมการแพทย์							
E๑	บริการส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรคทั่วไป	- การให้บริการตามแนวทางปฏิบัติ บริการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคทั่วไป	สมุดบันทึกสุขภาพผู้สูงอายุ กระทรวงสาธารณสุข	ผู้ที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป	- ตามแนวทางปฏิบัติ ทุกครั้งที่มารับบริการ	กรมอนามัย กรมควบคุมโรค กรมสุขภาพจิต	- การให้บริการตามแนวทางปฏิบัติ บริการส่งเสริม สุขภาพและป้องกันโรคทั่วไปโดยการชักประวัติ/ สอบถาม โดยมีการประเมินสุขภาพกาย/จิตและ ปัญหาทั่วไป ตรวจร่างกายประเมินพฤติกรรมเสี่ยง ให้สุศึกษา คำปรึกษา แนะนำ และใช้ควบคู่กับ สมุดบันทึกสุขภาพประจำตัวทุกคน
E๒	บริการวัคซีนใช้ขวดใหญ่ ตามฤดูกาล	- ฉีดวัคซีนใช้ขวดใหญ่ตามฤดูกาลแก่ผู้ที่มีอายุ ๖๕ ปีขึ้นไปทุกคนและผู้ที่มีอายุ ๖๐-๖๔ ปีที่ ป่วยด้วยโรคเรื้อรัง ๗ โรค และโรคสำคัญ ๓ กลุ่มโรค		ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๖๕ ปีขึ้นไป ทุกคน และผู้ที่มีอายุ ๖๐-๖๔ ปี ที่ป่วยด้วยโรคเรื้อรัง ๗ โรคและ โรคสำคัญ ๓ กลุ่มโรค	๑ ครั้งต่อปี	กรมควบคุมโรค	โรคเรื้อรัง ๗ โรคและโรคสำคัญ ๓ กลุ่มโรค ๑. โรคเรื้อรัง ๗ โรคได้แก่ เบาหวาน ไตวาย หอบหืด ปอดอุดกั้นเรื้อรัง หัวใจ หลอดเลือดสมอง และ มะเร็งที่ได้รับการรักษาด้วยเคมีบำบัด ๒. ผู้พิการทางสมองที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ๓. ธาลัสซีเมียและผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง (รวมผู้ติดเชื้อ HIV) ๔. โรคอ้วน (น้ำหนัก > ๑๐๐ กิโลกรัม หรือ BMI > ๓๕ กิโลกรัมต่อตารางเมตร)
E๓	บริการคัดกรอง/ประเมิน สุขภาพผู้สูงอายุ	- บริการคัดกรอง/ประเมินสุขภาพผู้สูงอายุ จะได้รับบริการ ดังต่อไปนี้ ๑. บริการประเมินสมรรถนะผู้สูงอายุเพื่อ การดูแล Activity of Daily living (ADL) ๒. บริการคัดกรอง/ประเมินกลุ่มอาการที่พบ บ่อยในผู้สูงอายุ (Geriatric syndromes) ๓. บริการคัดกรองโรคที่เป็นปัญหาสำคัญใน ผู้สูงอายุ		ผู้ที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป		กรมการแพทย์ กรมอนามัย กรมสุขภาพจิต กรมควบคุมโรค	
	E๓.๑ บริการประเมิน สมรรถนะผู้สูงอายุเพื่อการ ดูแล	- ได้รับบริการประเมินความสามารถในการทำ กิจวัตรประจำวัน Activity of Daily living (ADL)	- ใช้แบบวัดความสามารถในการทำกิจวัตร ประจำวัน (ADL) - สมุดบันทึกสุขภาพผู้สูงอายุ กระทรวง สาธารณสุข - แบบประเมินผู้สูงอายุที่ต้องได้รับการดูแล ระยะยาว	ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป	๓ - ๕ ปี/ครั้ง	กรมอนามัย กรมการแพทย์ กรมสุขภาพจิต	- เป็นการวัดว่า ผู้สูงอายุทำอะไรได้บ้าง(ทำอยู่จริง) ไม่ ใช้การทดสอบหรือถามว่าทำได้หรือไม่โดยถามถึง กิจกรรมที่ปฏิบัติในระยะ ๒ สัปดาห์ที่ผ่านมาสามารถ ใช้วัดระดับการพึ่งพิงของผู้สูงอายุ

ที่	บริการที่จะได้รับ	รายละเอียดกิจกรรมที่จะได้รับ (แก้ไข/ปรับปรุง/เพิ่มเติม โดยกระทรวงสาธารณสุข)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	กรมที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
	E๓.๒ บริการคัดกรอง/ ประเมินกลุ่มอาการที่พบ บ่อยในผู้สูงอายุ (Geriatric syndromes)	- ได้รับบริการคัดกรอง/ประเมินกลุ่มอาการที่ พบบ่อยในผู้สูงอายุ (Geriatric syndromes) ได้แก่ หกล้ม ข้อเข่าเสื่อม และจิตเวช				กรมการแพทย์ กรมสุขภาพจิต	
	E๓.๒.๑ ภาวะหกล้ม	- คัดกรองด้วยภาวะหกล้มด้วย TUGT (Time up and Go test) เป็นการทดสอบด้วยการ เดินตามวิธีที่กำหนด โดยสังเกตท่าเดิน และจับ เวลาที่ใช้ในการเดิน	Time Get and Go test (TUGT)	ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปี ขึ้นไป	๓ - ๕ ปี/ครั้ง (ถ้าพบว่ามีความเสี่ยง ให้ประเมินซ้ำทุกปี)	กรมการแพทย์	- ภาวะหกล้มในผู้สูงอายุ เป็นสาเหตุนำไปสู่ความ เจ็บป่วย กระดูกหัก ความพิการ สูญเสีย ความสามารถในการดำเนินกิจวัตรประจำวัน และการ เสียชีวิต และยังส่งผลต่อจิตใจของผู้สูงอายุ รวมทั้ง การเป็นภาระต่อญาติ ครอบครัว
	E๓.๒.๒ ข้อเข่าเสื่อม	- คัดกรองการปวดเข่าของผู้สูงอายุ เมื่อพบ ความไม่ปกติ ดำเนินการคัดกรองทางคลินิก	- ความปวดเข่า - คัดกรองทางคลินิก ๕ ข้อ - คู่มือการคัดกรอง/ประเมินผู้สูงอายุ กระทรวงสาธารณสุข (ฉบับบูรณาการ พิมพ์ครั้งแรก ปีงบประมาณ ๒๕๕๓)	ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปี ขึ้นไป	๓ - ๕ ปี/ครั้ง	กรมการแพทย์	- เป็นการคัดกรองเบื้องต้นเพื่อค้นหาผู้สูงอายุที่มี ความเสี่ยง และมีโอกาสที่จะเป็นโรคข้อเข่าเสื่อม เพื่อการป้องกันระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ ตติยภูมิ ไม่ให้ ผู้สูงอายุมีความเจ็บป่วยที่รุนแรง ช้ำซ้อน หรือ จนกระทั่งพิการ
	E๓.๒.๓ โรคซึมเศร้า	- คัดกรองโรคซึมเศร้าและการให้ปรึกษาเมื่อ พบปัญหาทุกข์ยาก ช้ำซ้อนเกินขีด ความสามารถของคลินิกจะส่งต่อไปยังคลินิก สุขภาพจิต	- แบบคัดกรองซึมเศร้า ๒ คำถาม (๒Q) - แบบประเมินโรคซึมเศร้า ๙ คำถาม (๙Q)	ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปี ขึ้นไป	๓ - ๕ ปี/ครั้ง (ถ้าพบว่ามีความเสี่ยงให้ประเมินซ้ำทุกปี)	กรมสุขภาพจิต	ตามแนวทางการปฏิบัติตามคู่มือ: - มาตรฐานส่งเสริมสุขภาพจิตและป้องกันปัญหา สุขภาพจิตกรมสุขภาพจิต - แนวทางการช่วยเหลือทางจิตใจเบื้องต้นแก่ ผู้สูงอายุที่มีภาวะซึมเศร้า
	E๓.๓ บริการคัดกรองโรคที่ เป็นปัญหาสำคัญในผู้สูงอายุ	- ได้รับบริการคัดกรองโรคที่เป็นปัญหาสำคัญ ในผู้สูงอายุ ได้แก่ เบาหวาน ความดันโลหิตสูง สุขภาพฟัน หัวใจและหลอดเลือด และสายตา เลือนลาง				กรมการแพทย์ กรมอนามัย กรมควบคุมโรค	
	E๓.๓.๑ บริการวัดความดัน โลหิต	- ตรวจวัดความดันโลหิตด้วยเครื่องวัดความดัน โลหิตสำหรับผู้ที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป ณ สถาน บริการทุกครั้งที่เข้ารับบริการหรือที่ชุมชน		ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป	อย่างน้อย ๑ ครั้งต่อปี หรือทุกครั้งที่เข้ารับบริการรักษา	กรมควบคุมโรค	

ที่	บริการที่จะได้รับ	รายละเอียดกิจกรรมที่จะได้รับ (แก้ไข/ปรับปรุง/เพิ่มเติม โดยกระทรวงสาธารณสุข)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	กรมที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
	E๓.๓.๒ บริการคัดกรอง เบาหวานโดยตรวจวัด ระดับน้ำตาลในเลือด	- ตรวจระดับน้ำตาลในเลือดภายหลังการอด อาหาร ๘ ชั่วโมงด้วยการเจาะปลายนิ้ว (Fasting Capillary Glucose : FCG) หรือ จากหลอดเลือดดำ (Fasting Plasma Glucose : FPG) ในผู้ที่มีอายุมากกว่า ๖๐ ปี ขึ้นไป		ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป	๑ ครั้งต่อปี	กรมควบคุมโรค	
	E๓.๓.๓ บริการคัดกรอง ความเสี่ยงต่อโรคหลอดเลือด สมอง	- คลำชีพจรในผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๖๕ ปี ขึ้นไป ทุกคน		ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๖๕ ปีขึ้นไป	ทุกครั้งที่เข้ารับบริการรักษา	กรมการแพทย์	- หากพบความผิดปกติ(หัวใจเต้นผิดจังหวะชนิด atrial fibrillation) ให้ส่งตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจ(ECG) เพื่อวินิจฉัยต่อไปทุกครั้งที่เข้ารับการรักษาพยาบาล ณ สถานบริการ
	E๓.๓.๔ บริการคัดกรอง ปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิด โรคหัวใจและหลอดเลือด	- การคัดกรองปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรค หัวใจและหลอดเลือด หรือ CVD - พิจารณาให้คำปรึกษาเพื่อการปรับ เปลี่ยนพฤติกรรมรวมถึงการพิจารณาให้ยา เพื่อลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจและ หลอดเลือดทำได้อย่างเหมาะสมในรายที่มี โอกาสเสี่ยงมากกว่าร้อยละ ๓๐	ตารางสีการประเมินโอกาสเสี่ยงต่อ โรคหัวใจและหลอดเลือดที่พัฒนาจาก Thai CV Risk Score	ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป	๑ ครั้งทุก ๕ ปี	กรมการแพทย์	พิจารณาจากตัวแปรดังนี้ ๑. อายุ เพศ ๒. ความดันโลหิต ๓. ระดับไขมันในเลือด : total chol, HDL ๔. ระดับน้ำตาลในเลือด : FPG ๕. ภาวะอ้วน : ค่าดัชนีมวลกาย (BMI) และเส้นรอบวงเอว ๖. การสูบบุหรี่
	E๓.๓.๕ บริการคัดกรอง สุขภาพช่องปากผู้สูงอายุ	- ประเมินสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุ ได้แก่ ๑) พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพช่องปาก ๒) เนื้อเยื่อในช่องปาก ๓) เหงือกและอวัยวะปริทันต์ ๔) ฟันผุ ๕) ปัญหาการเคี้ยวอาหาร/การกลืน ๖) ฟันเทียม (ความจำเป็นต้องใส่ หรือทำฟัน เทียมใหม่)	คู่มือการคัดกรอง/ประเมินผู้สูงอายุ กระทรวงสาธารณสุข (ฉบับบูรณาการ พิมพ์ครั้งแรก ปีงบประมาณ ๒๕๕๗)	ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป	๓ - ๕ ปี/ครั้ง (ถ้าพบว่ามีความเสี่ยงให้ประเมินซ้ำทุกปี)	กรมอนามัย กรมการแพทย์	
	E๓.๓.๖ คัดกรองสุขภาพ ทางตา (สายตาเรื้อรัง)	- ประเมินสุขภาพทางตา ได้แก่ ๑) สายตาระยะไกล ๒) สายตาระยะใกล้ ๓) ความเสี่ยงต้อกระจก ๔) ความเสี่ยงต้อหิน ๕) ความเสี่ยงโรคจอตาเสื่อมจากอายุ	คู่มือการคัดกรอง/ประเมินผู้สูงอายุ กระทรวงสาธารณสุข (ฉบับบูรณาการ พิมพ์ครั้งแรก ปีงบประมาณ ๒๕๕๗)	ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป	๓ - ๕ ปี/ครั้ง (ถ้าพบว่ามีความเสี่ยงให้ประเมินซ้ำทุกปี)	กรมการแพทย์	

ที่	บริการที่จะได้รับ	รายละเอียดกิจกรรมที่จะได้รับ (แก้ไข/ปรับปรุง/เพิ่มเติม โดยกระทรวงสาธารณสุข)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	กรมที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
E๔	บริการประเมินภาวะ โภชนาการ	- ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงและเส้นรอบเอว เพื่อคำนวณค่าดัชนีมวลกาย	- คู่มือการดำเนินงานส่งเสริมโภชนาการใน ผู้สูงอายุ	ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป	ทุก ๖ เดือน	กรมอนามัย	- ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงและเส้นรอบเอว เพื่อคำนวณค่าดัชนีมวลกายทุกครั้งเมื่อเข้ารับการ รักษาพยาบาล หรือที่ชุมชนหรือประเมินด้วยตนเอง ที่บ้าน
E๕	บริการให้ความรู้เรื่อง การออกกำลังกายหรือการ เคลื่อนไหวของร่างกาย และการฝึกการทำงานของ สมองอย่างสม่ำเสมอเพื่อ ป้องกันโรคสมองเสื่อมใน ผู้สูงอายุ	- แนะนำให้ผู้สูงอายุทำกิจกรรมที่เพื่อลด ความเสี่ยงของการเกิดโรคสมองเสื่อม	- สมุดบันทึกสุขภาพผู้สูงอายุ กระทรวง สาธารณสุข - คู่มือองค์ความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรคสมองเสื่อมในผู้สูงอายุ - โปสเตอร์การให้ความรู้เรื่องการส่งเสริม ป้องกันโรคสมองเสื่อมในผู้สูงอายุ	ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป	อย่างน้อย ๑ ครั้งต่อปี หรือทุกครั้งที่เข้ารับ บริการรักษา	กรมอนามัย	- แนะนำให้ผู้สูงอายุทำกิจกรรมที่เพื่อลดความเสี่ยง ของการเกิดโรคสมองเสื่อม ได้แก่ การออกกำลังกาย/การมีกิจกรรมทางกาย/การฝึกการทำงานของ สมอง/ลดดัชนีมวลกาย/พฤติกรรมกรับประทาน อาหาร(ทานผัก ผลไม้มาก อาหารไขมันต่ำ ปลา เมลิทธีฟิช ข้าวกล้อง)/ลดการดื่มแอลกอฮอล์/ทาน วิตามินอีและซี
E๖	บริการให้ความรู้เรื่อง การคัดกรองมะเร็งเต้านม ด้วยการตรวจคลำเต้านม ด้วยตนเอง	- ให้ความรู้เรื่องมะเร็งเต้านมและแนะนำ การตรวจคลำเต้านมด้วยตนเอง เพื่อสร้าง ความตระหนัก	ภาพพลิกการตรวจเต้านมด้วยตนเอง“สาม นิ้วสามสัมผัส สกิดมะเร็งเต้านม”	หญิงที่อายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป ทุกคน	๑ ครั้งต่อปี	กรมอนามัย	- เพื่อสร้างความตระหนัก ณ สถานบริการหรือที่ชุมชน
E๗	บริการเคลือบฟลูออไรด์ ในกลุ่มเสี่ยง	- การให้บริการทาฟลูออไรด์ความเข้มข้นสูง เฉพาะที่โดยทาฟลูออไรด์วาร์นิชซึ่งมีปริมาณ ฟลูออไรด์ ๒๒,๖๐๐ ppm ทุก ๖ เดือน โดย ทันตแพทย์/ทันตภิบาล/นักวิชาการสาธารณสุข (ทันตสาธารณสุข) ทั้งนี้ ให้ใช้ฟลูออไรด์ เข้มข้นสูงเฉพาะที่ พร้อมกับให้คำแนะนำการ แปรงฟันด้วยยาสีฟันผสมฟลูออไรด์อย่างน้อย วันละ ๒ ครั้ง		กลุ่มเสี่ยงต่อการเกิดโรคฟันผุ ที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป	ทุก ๖ เดือน	กรมอนามัย	- กลุ่มเสี่ยง หมายถึง ผู้ที่มีภาวะน้ำลายแห้งจากการ รักษาหรือการกินยาหรือการรักษาโรคทางระบบที่ส่งผล ให้น้ำลายแห้งติดต่อกันเป็นเวลานานหรือสาเหตุอื่นๆ รวมทั้งผู้ที่มีเหงือก รากฟันโผล่ ที่ยากต่อการทำ ความสะอาด - แนะนำให้ผู้รับบริการใช้ฟลูออไรด์เฉพาะที่ใน รูปแบบต่างๆ ร่วมพร้อมกันไปด้วย ดังนี้ + การแปรงฟันด้วยยาสีฟันผสมฟลูออไรด์อย่างน้อย วันละ ๒ ครั้ง + การบ้วนปากด้วยน้ำยาบ้วนปากผสมฟลูออไรด์ วันละ ๒ ครั้ง โดยใช้ครั้งละ ๑๐ ซีซี กลั้วปากนาน ประมาณ ๑-๒ นาที

ที่	บริการที่จะได้รับ	รายละเอียดกิจกรรมที่จะได้รับ (แก้ไข/ปรับปรุง/เพิ่มเติม โดยกระทรวงสาธารณสุข)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	กรมที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
E๘	บริการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์						
	E๘.๑ บริการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยการให้ถุงยางอนามัย	- บริการถุงยางอนามัย และคำแนะนำใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น		ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป	ตามความต้องการ	กรมควบคุมโรค	
	E๘.๒ บริการให้คำปรึกษาและคัดกรองการติดเชื้อเอชไอวีให้แกผู้ที่มารับบริการทราบทุกสายไอวีตามความสนใจ (provider initiated testing and counseling : PITC)	- ให้คำปรึกษา ตรวจคัดกรองการติดเชื้อเอชไอวีให้แกผู้ที่มารับบริการทราบทุกสายไอวีตามความสนใจ และดำเนินการตรวจตามความสนใจ		ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป	ตามพฤติกรรมเสี่ยงและดุลยพินิจของแพทย์	กรมควบคุมโรค	
E๙	บริการเยี่ยมบ้าน/ชุมชน	บริการเยี่ยมบ้านและชุมชน	- คู่มือแนวทางการอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุ - บันทึกการเยี่ยมบ้านและการได้รับความรู้/คำแนะนำ โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรืออาสาสมัคร(ในเล่มสมุดบันทึกสุขภาพผู้สูงอายุ กระทรวงสาธารณสุข)	ผู้สูงอายุที่ต้องการการช่วยเหลือในชีวิตประจำวัน (กลุ่ม ๓ หรือ กลุ่มติดเตียง) ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส หรือ ผู้มีเงื่อนไขจำเป็น	ตามแนวทางที่กรมอนามัยหรือที่เกี่ยวข้องกำหนด	กรมอนามัย กรมสุขภาพจิต กรมแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์	- ให้คำแนะนำด้านอาหาร การออกกำลังกาย การดูแลอารมณ์จิตใจ โดยใช้การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน - บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้สูงอายุที่มีภาวะอัมพฤกษ์ อัมพาต ด้วยองค์ความรู้การแพทย์แผนไทย และการนวดไทย